

zprávu od prvního soudu jest uznáno v druhém odstavci § 473 c. ř. s. Jelikož zprávou procesního soudu byl potvrzen přednes žalované strany a její správnost nebyla žalobcem vzata v pochybnost, neměl odvolací soud důvodu, by vyslychal procesního soudce ještě jako svědka. Postup odvolacího soudu nebyl tudíž v rozporu ani se zákonem ani se spisy.

Dovolatel není v právu ani ve věci samé. Otázka, zda a pokud lze dluh na zákonném výživném vyrovnati odpočtem se vzájemnou pohledávkou, jest upravena nyní samým zákonem, a to v §§ 291—293 ex. ř. Zásadní rozhodnutí ze dne 22. března 1881, čís. 106 rep. nář. pochází ze starší doby. Podle nynějšího doslovu § 291 čís. 2 ex. ř. jest výživné spočívající na zákonném předpise podrobena exekuci a způsobilé k nucenému započtení jen, pokud převyšuje ročně 1200 Kč, a když dlužník jest neschopen výdělků a nucen žíti z výživného. Nezabavitelná částka činila původně 1.000 Kč, na 1.200 Kč byla zvýšena současně se zvýšením nezabavitelných částek jiných důchodů zákonem ze dne 17. května 1912, čís. 104 ř. zák. pro nastalé zatím poklesnutí kupní síly peněz. K daleko pronikavějšímu dalšímu poklesu po světové válce nebylo zákonodárnou mocí při tomto předpisu dosud přihlédnuto, proto jest se řídit více zřejmým úmyslem než doslovem předpisu. Nepochybný smysl a účel ustanovení §§ 291 čís. 2 a 293 ex. ř. jest však ten, by nutná výživa byla všem, kdo mají na ni podle samého zákona nárok, zachována za všech okolností. To plyne z vyměření a pozdějšího zvýšení nezabavitelnosti části výživného, dále z podmínky, že dlužník musí býti neschopen výdělků a nucen žíti z výživného. Pokud jde o výživu dětí, ustanovuje i obecný občanský zákoník, že jejich právo proti rodičům na nutnou výživu jest nezadatelné a nepominutelné (§§ 1481, 795 obč. zák.). Žalovaná jest nemanželským dítětem žalobce a byla při podání žaloby stará 17 let. Dříve platil žalovaný na její výživu 125 Kč měsíčně, rozsudkem ze dne 15. prosince 1927 bylo výživné zvýšeno na 200 Kč měsíčně. Že ani zvýšené výživné nepřesahuje meze nutné výživy, netřeba dokazovati. Její zákonný zástupce tvrdil v nynějším sporu, že žalovaná nemá, z čeho by byla živa, jeho tvrzení nebylo popřeno, a pravdivost jeho byla zjištěna v předcházejícím sporu a uznána zvýšením výživného. Žalobce nemůže se sprostiti zákonné a mravní povinnosti poskytovat svému dítěti aspoň nutnou výživu v míře soudem již určené tím, že by si z výživného srážel útratovou vzájemnou pohledávku.

Čís. 9475.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Společenstvo není oprávněno prováděti pro členy obchody s cizozemskými platidly, třebaže eskontuje faktury svých členů znějící na cizí měnu.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1929, R I 936/29.)

Rejstříkový soud nevyhověl návrhu společenstva, by byla zapsána změna § 2. stanov v ten smysl, že účelem společenstva jest též prováděti pro své členy obchody s cizozemskými platidly (s devi-

sami a s valutami), poněvadž obchody ty, i když jsou obmezeny na členy společenstva, jsou obchody bankovními, jež přesahují svépomocný účel činnosti družstevní v § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. naznačený a jsou proto u výdělkových a hospodářských společenstev nepřipustné. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Ke správným důvodům napadeného usnesení, které soud rekursní sdílí, dodává se jen ještě toto: Společenstva podle § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. jsou spolky o neuzavřeném počtu členů, které mají za účel podporovati společným provozováním podniku neb podporováním úvěru hospodářství nebo výdělečnost svých členů, při čemž zejména společné provozování podniků jest podstatným znakem každého výdělečného a hospodářského družstva. A tu nelze seznati, jak by se uplatnila zásada o společném provozování podniku při obchodech s cizozemskými platidly (s devisami a s valutami), nehledíc ani k tomu, že tyto obchody jsou obchody bankovními a tudíž přesahují účel činnosti družstevní vymezený § 1 cit. zák. Právem proto vytýká první soud, že takové obchody u výdělkových a hospodářských společenstev jsou nepřipustné, a právem nevyhověl návrhu na zápis změny § 2 stanov v ten smysl, že družstvo k dosažení účele společenstevního jest oprávněno prováděti pro své členy obchody s cizozemskými platidly (s devisami a s valutami).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel napadá usnesení rekursního soudu pro zřejmý rozpor se zákonem a se spisy, leč neprávem. Zřejmý rozpor se spisy spatřuje v tom, že rekursní soud nepřihlíží k jeho námitce, že vsunul ustanovení o provozování obchodu s cizozemskými platidly do stanov jen proto, by mohl provozovati eskont faktur znějících na cizí měnu a poskytovat na takové faktury úvěr a zálohy v cizí měně. Jest ovšem správné, že se rekursní soud nezabýval s touto námitkou. Toto opomenutí nemůže však nic změnit na správnosti právního názoru rekursního soudu. Podle § 2 čís. 3 stanov jest účelem stěžujícího si společenstva poskytovat členům úvěr také eskontem otevřených pohledávek obchodních (účetních), přes to však není zapotřebí, by společenstvo bylo oprávněno prováděti za své členy obchody s cizozemskými platidly, neboť není překážky, by úvěr nebyl poskytován v tuzemské měně, i kdyby snad faktury zněly na cizozemskou měnu. Nabude-li družstvo vybíráním fakturovaných částek cizozemských platidel, rozumí se samo sebou, že jest oprávněno je přeměnit v tuzemská platidla. Za tím účelem rovněž není zapotřebí ustanovení stanov soudy nižších stolic právem pozastaveného, neboť tu jde o bankovní obchody, jejichž provoz přesahuje svépomocný účel družstevní činnosti, i kdyby byly obmezeny jen na vlastní členy, jak již soudy nižších stolic správně rozpoznaly (srovnej rozh. sb. n. s. čís. 6774, 8340, 8435). Na tomto právním názoru nemůže nic změnit okolnost, že snad podobné ustanovení bylo pojata do stanov dvou společenstev stěžovatelkou uvedených. Pro nedostatek předpokladu § 16 nesp. říz. nebylo proto dovolací stížnosti vyhověti.